શ્રી શત્રુંજય – મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

શ્રી શત્રુંજય-મુક્તિ સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે સમ્યગ્ જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ – ૪૨૪ ૧૦૧.

સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રવેશિકા

અભ્યાસક્રમ ક્રં : ૮

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆

એનરોલમેન્ટ નંબર 2022-23 ગામ

વિદ્યાર્થીનું નામ

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	પુરુષસિંગ
(૨)	ચૌભ વંદન
(૩)	સંવર
(૪)	મધ્યસ્થ ભાવ
(૫)	કર્મક્ષય
(૬)	ગુણોના દર્શન
(૭)	કાશ્યપ
(૮)	વિકથા
(૯)	સ્થિતિબંધ
(૧૦)	પરિજ્ઞાન
(૧૧)	જૈનેન્દ્ર વ્યાકરણ
(૧૨)	દીર્ઘદષ્ટિ
(૧૩)	નિર્જરા તત્વ
(૧૪)	ક્ષાયિક
(૧૫)	કાયોત્સર્ગ
(૧૬)	પંચેન્દ્રિય
(૧૭)	સાતમી
(૧૮)	ચક્રવર્તીરાજ
(૧૯)	પુરુષ સુપક્ષ
(૨૦)	મિથ્યાદષ્ટિ દેવ

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	અન્યસિંગ સિદ્ધ
(૨)	વિનય તપ
(૩)	ગુરુસ્થાપના સૂત્ર
(૪)	કૌડિન્ય ગોત્ર
(૫)	આહારનો ત્યાગ
(૬)	પ્રમાદ
(૭)	કાયક્લેશ તપ
(૮)	અંતરાય કર્મ
(૯)	ભાવોત્સર્ગ
(૧૦)	સિંહ
(૧૧)	અણોજ્જા
(૧૨)	દેવસિયં
(૧૩)	બહુમાન
(૧૪)	નિર્જરાથી
(૧૫)	પંદર

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	રસત્યાગ
(૨)	દર્શનાવરણીય
(૩)	ચાર
(૪)	[illegible] પ્રકારની

(૫)	સંગ્રહ
(૬)	અભ્યંતર તપ
(૭)	યોજન
(૮)	યોની
(૯)	સુપક્ષ
(૧૦)	સર્વ
(૧૧)	નારક જીવો
(૧૨)	તેઈંદ
(૧૩)	ચરિત્ર
(૧૪)	પરાયાં
(૧૫)	એકવાર બોલવાનું ચિહ્ન
(૧૬)	અનાદિ
(૧૭)	કલુષિત
(૧૮)	પ્રવર્તે
(૧૯)	હીન
(૨૦)	રાજકથા

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૫	(૬)	૨
(૨)	૩	(૭)	૮
(૩)	૭	(૮)	૧૦
(૪)	૬	(૯)	૯
(૫)	૪	(૧૦)	૧

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૮
(૨)	૭
(૩)	૨૦
(૪)	૬
(૫)	૩૦
(૬)	૨૫
(૭)	૨ યોજન
(૮)	૧૬,૦૦૦
(૯)	૧૦૮
(૧૦)	૭૦ કોડાકોડી સા૦

પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X		પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર	
(૧)	X	(૧)	૧૭
(૨)	✓	(૨)	૧૦
(૩)	X	(૩)	૨૩
(૪)	✓	(૪)	૨
(૫)	X	(૫)	૮
(૬)	X	(૬)	૨૭
(૭)	✓	(૭)	૧૬
(૮)	X	(૮)	૧૩
(૯)	✓	(૯)	૨૬
(૧૦)	X	(૧૦)	૯

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ______________________ તપાસનારની સહી ______________________

પ્રશ્ન - ૮

૧. દ્વારપાલ રજા ન આપે તો મહેલમાં કે દરબારમાં બેઠેલા રાજાના દર્શન ન થાય તેવી જ રીતે દર્શનાવરણીય કર્મની જીવ વિશ્વના પદાર્થો અને વિષયોને જોઈ શકતો નથી તેવી રાજાના દ્વારપાળ જેવું છે. દર્શનાવરણીય કર્મ.
તલવાર જો મધથી લેપાયેલી છે તો એને ચાટતાં પ્રથમ મીઠો સ્વાદ લાગે (તે શાતા વેદનીય) અને જીભ કપાય (તે અશાતા વેદનીય) તો દુઃખ ભોગવવું પડે. તેવી મધથી ખરડાયેલી તલવાર જેવું વેદનીય કર્મ.

૨. દોષને જોવા ટેવાયેલી દૃષ્ટિને ક્યારેય ગુણો દેખાતા નથી જ્યારે ગુણોને ઓળખવામાં હોશિયાર બનેલી નજરને ક્યાંય દોષ દેખાતો નથી. અનાદિ કાળથી સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતાં આ જીવને અન્ય જીવોના દોષો જોવાની અને પોતાના ગુણો જોવાની ટેવ પડી ગયેલી છે. જો આ ટેવને ફેરવી દેવામાં આવે તો આપણું કાર્ય બદલાઈ જાય. સર્વ જીવોમાં ગુણોના દર્શન થાય અને પોતાની જાતમાં દોષોના દર્શન થશે. જ્યાં વ્યક્તિઓમાં ગુણોના દર્શન થશે ત્યાં સ્વયંમેવ બહુમાન - સન્માન જાગશે.

૩. આ સૂત્રમાં આચાર્ય ભગવંતના ૩૬ ગુણો નું વર્ણન છે. પાંચ ઇન્દ્રિયોને કાબૂમાં રાખનારા, નવ પ્રકારની બ્રહ્મચર્યની વાડોને ધારણ કરનાર, ચાર પ્રકારના કષાયોથી મુક્ત આ અઢાર ગુણો. વળી પાંચ મહાવ્રતોને ધારણ કરનાર, પાંચ પ્રકારના આચારો પાળનાર, પાંચ સમિતિઓનું પાલન કરનાર, ત્રણ ગુપ્તિઓનું પાલન કરનાર આ રીતે છત્રીસ ગુણોવાળા મારા ગુરું છે. સર્વ ધર્મક્રિયાઓ ગુરુની આજ્ઞા લઈ કરવી જોઈએ. ગુરુના અભાવે ધર્મ પુસ્તકાદિમાં ગુરુબુદ્ધિ રાખીને તેની સ્થાપના કરવા ઉપયોગમાં લેવાય છે.

૪. મહાવીર પ્રભુના પિતા કાશ્યપ ગોત્રવાળા સિદ્ધાર્થ રાજા હતા. તેમની માતા વાસિષ્ઠ ગોત્રના ત્રિશલા રાણી હતા. તેમના કાકા સુપાર્શ્વનાથ હતા. નંદિવર્ધન નામે મોટા ભાઈ હતા. સુદર્શના નામે બહેન હતી. કૌડિન્ય ગોત્રવાળી યશોદા નામે પત્ની હતી. પ્રભુની દીકરી પ્રિયદર્શના અને જમાલી નામે જમાઈ તેની શેષવતી નામે પુત્રી હતી.

૫. મોદકના આકારમાં વિવિધતા જોવા મળે છે. કોઈ મોદક નાનો હોય. કોઈ મધ્યમ હોય. કોઈ મોટો હોય છે. તેનું વજન પણ જુદું જુદું હોય છે. એમાં કણ પણ ઓછા-વધુ હોય છે. તેવી રીતે કર્મ બાંધતી વખતે યોગ અનુસાર આત્મા ઓછા વધું કર્મ દલિકોના સમૂહને આત્મા સાથે જોડે છે. તેને પ્રદેશબંધ કહેવાય છે.